

ยกเครื่องวิชาเศรษฐศาสตร์

ยุทธศักดิ์ ฅนาสวัสดิ์

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2556 หนังสือพิมพ์การ์เดียนของอังกฤษได้เสนอข่าวเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในสหราชอาณาจักรหลายแห่งกำลังจัดเตรียมการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ครั้งใหญ่ ตามโครงการที่เปิดตัวเมื่อเดือนตุลาคม 2556 โดยได้รับการสนับสนุนจากสถาบันแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ (Institute for New Economic Thinking)

สำหรับสถาบันแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ซึ่งมีที่ตั้งที่นครนิวยอร์กนั้น ก่อตั้งเมื่อปี 2552 โดยเริ่มต้นได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากพ่อมดทางการเงินชื่อดัง คือ นายจอร์จ โซรอส เป็นเงิน 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และต่อมามีผู้ลงขันเพิ่มเติม มีจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่ง คือ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนสาขาเศรษฐศาสตร์ในประเทศต่างๆ ให้ทันสมัยสอดคล้องกับเหตุการณ์ โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาของสถาบันประกอบด้วยนักวิชาการชื่อดังที่ได้รับรางวัลโนเบลมากมาย เช่น นายอมรตยะ กุมาร เสน นักเศรษฐศาสตร์ ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์เมื่อปี 2541, นายเจมส์ เฮกแมน นักเศรษฐศาสตร์ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์เมื่อปี 2543, นายจอร์จ อเชอร์ลอร์ฟ นายไมเคิล สเปนซ์ และนายโจเซฟ สติกลิตส์ ซึ่งทั้ง 3 คน ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ร่วมกันเมื่อปี 2544

สำหรับเหตุผลสำคัญของการยกเครื่องหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ข้างต้น เนื่องจากได้มีข้อวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางว่าหลักสูตรปัจจุบันได้ถูกครอบงำโดยทฤษฎี neoclassical free-market มากจนเกินไป รวมถึงการเรียนการสอนมุ่งเน้นใช้โมเดลและสมการทางคณิตศาสตร์มากเกินไป

แม้การศึกษารูปแบบข้างต้นจะมีข้อดี คือ สามารถพัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ให้นักศึกษาพร้อมเข้าทำงานในสาขาการเงินและการธนาคารภายหลังสำเร็จการศึกษา แต่การศึกษาก็มีจุดอ่อนสำคัญ คือ เป็นโมเดลและสมการที่ไม่สะท้อนถึงโลกแห่งความเป็นจริง ส่งผลให้นักศึกษาเรียนรู้และเข้าใจโลกเศรษฐกิจแห่งความเป็นจริงน้อยมาก

จากโมเดลที่บกพร่องข้างต้น นับเป็นเหตุผลสำคัญทำให้นักเศรษฐศาสตร์ไม่สามารถพยากรณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับวิกฤตเศรษฐกิจโลกครั้งใหญ่จากปัญหาหนี้ด้อยคุณภาพปี 2551 เนื่องจากทฤษฎีไม่ได้ครอบคลุมถึงผลกระทบจากวิกฤตตลาดการเงินต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ รวมถึงไม่ครอบคลุมถึงประเด็นใหม่ๆ ที่ทวีความสำคัญมากขึ้นในโลกยุคปัจจุบัน เช่น อินเทอร์เน็ต การสิ้นสุดของสงครามเย็น ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่มีผลต่อเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจฟองสบู่จากภาคอสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ

สำหรับหลักสูตรใหม่ที่จะปฏิรูปให้เหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากการเรียนการสอนปกติแล้ว ยังจะกระตุ้นให้นักศึกษาได้มีโอกาสถกเถียงถึงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ต่างๆ ที่มีมุมมองแตกต่างกันเกี่ยวกับกลไกการทำงานของระบบเศรษฐกิจ เพื่อให้ นักศึกษาได้ตระหนักถึงความคิดเห็นที่แตกต่างกันในแง่มุมต่างๆ รวมถึงให้ตระหนักว่ากลไกตลาดนั้น ถึงแม้ในช่วงปกติแล้วจะนับเป็นกลไกที่ดีที่สุดเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด แต่ในบางสถานการณ์แล้ว กลไกตลาดอาจไม่เหมาะสมและจะประสบกับความล้มเหลวได้

บทความตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์โพสท์ทูเดย์ วันที่ 26 พฤศจิกายน 2556